

Akebia quinata (Schijnaugurk)

Naar aanleiding van het bericht over deze klimplant door Huib Sneep (AV-4, 2011, p. 23) is het misschien interessant iets te vertellen over deze plant die in ons arboretum in Lieshout staat (op zandgrond).

Ongeveer 30 jaar geleden kreeg ik een stek van mijn zwager uit Wemeldinge, die daar de bekende Zeeuwse tuin van mevrouw De Haas had overgenomen. Ik plantte de stek tegen een Ruwe berk (*Betula pendula*). Achteraf niet zo verstandig vanwege de beperkte levensduur van deze boom.

De klimplant ontwikkelde zich verbazend goed en naarmate de berk groter werd krom hij steeds hoger in de boom. Nu we 30 jaar verder zijn heeft de boomtop een hoogte van ongeveer 20 m met vlak daaronder de *Akebia*. Er is wel wat veranderd: de Ruwe

berk heeft flink te lijden en er breken steeds grote zijtakken af, die vervolgens in de als wormen kronkelende slingers

blijven hangen. Dit speelt zich af op grote hoogte. Al zou ik het willen corrigeren, ik kan er niet bij.

Akebia quinata verstrengeld met een Ruwe berk (*Betula pendula*).
Rechts op de foto Frans Prins
Foto: Wout Kromhout

Interessant is ook om te zien dat de omhoog groeiende slingers later op het hoogste punt als een gordijn omlaag gaan hangen en uitwaaien.

Akebia quinata is éénslachtig en éénhuizig, hetgeen prettig is aangezien ik anders in ons kleine arboretum nog een boom had moeten offeren voor de mannelijke plant. Overigens staat in de vakliteratuur dat de mannelijke bloemen veel kleiner zijn dan de vrouwelijke en dat die vooral hogerop in de klimplant voorkomen. Ik heb dat nooit gezien (maar ook niet bestudeerd, een omissie mijnerzijds).

In het voorjaar produceert ze fraaie paarse bloemen, die in ongeveer 10 cm lange trossen omlaag hangen. Vanaf de grond moeten dat dus allemaal vrouwelijke bloemen zijn.

Later in het jaar verschijnen

er helder paarse vruchten, een soort knollen zoals aardappels, een of twee bij elkaar. De vruchten zijn behoorlijk groot in verhouding tot de nogal ranke lianen. Ze zijn eetbaar zoals Sneep al aangaf, echter voor mij nogal smakeloos en niet bepaald eetlustopwekkend. Overigens zou het voorkomen van vruchten een zeldzame gebeurtenis zijn. Als dat inderdaad zo is, dan denk ik dat zoiets te maken heeft met snoei: men wil de plant in bedwang en onder controle houden. Die vindt dat niet leuk en geeft dan geen vruchten.

Akebia quinata komt van nature voor in Japan, China en Korea en behoort tot de familie van de Lardizabalaceae. Er bestaan vijf soorten, waarvan de 5-bladige (bovengenoemde) en 3-bladige in ons land het bekendst zijn. Nog een ander familielid is de Augurkenstruik (*Decaisnea fargesii*)

met langwerpige peulachtige ook paarse vruchten, ook eetbaar, echter smakeloos en plakkerig (Sneep maakte hier een klein foutje).

Wat is het lot dat mijn plant beschoren is? De Berk zal bezwijken en de plant zal in elkaar storten. Après nous le déluge ('Na ons de zondvloed').

Advies: aanbevelenswaardige plant voor grote tuin onder een sterke (draag)boom.

Noot van de redactie

Voor vruchtzetting zijn vaak meerdere planten nodig. De bloeiwijzen zijn altijd gemengd al vallen de kleine mannelijke bloemen niet zo op. □

Akebia quinata 'Shirobana', mannelijke en vrouwelijke bloemen bijeen in één bloeiwijze.

Foto: Gert Fortgens

